

Roland Schimmelpfennig: Říše zvířat

scéna a režie: Kamila Polívková
kostýmy: Zuzana Formánková
dramaturgie: Jan Horák
návrhy a realizace origami masek: Ondřej Cibulka
animace, projekce: Kamila Polívková a Pavel Havrda
hudba: Ivan Acher

hrají: Jiří Černý, Iveta Jiříčková, Gabriela Míčová, Jiří Štrébl, Ivana Uhlířová, Petr Vaněk, Jakub Žáček

Premiéra: 31.8.2014 ve 20.00
Nejbližší reprízy: 12.9. a 28.9. ve 20.00

V neděli 31. srpna 2014 uvede Studio Hrdinů premiéru inscenace hry Rolanda Schimmelpfenniga *ŘÍŠE ZVÍŘAT* v režii Kamily Polívkové. Tento projekt mohl vzniknout i díky výrazné podpoře přispěvatelů, kteří na webu hithit.cz nashromáždili částku přesahující 80 000,- Kč. Takto získané finanční prostředky byly použity na nákup výkonnější divadelní techniky a inscenační tým mohl ke spolupráci přizvat odborníka na origami Ondřeje Cibulku (mimo jiné držitele českého rekordu složení největšího origami), který touto tradiční japonskou technikou vytvořil originální návrhy a papírové masky zvířat.

Schimmelpfennigova hra *Říše zvířat* tematizuje vztah herec - postava (v tomto případě divoké zvíře) a popisuje odvrácenou stranu herecké profese. Masky, jako součást každodenní existence jejího nositele, postupně prorůstá (a to nejen v přeneseném slova smyslu) do skutečnosti. Přestože začíná být nesnesitelnou, už nejde odejmout. Atributy divadelní postavy se stávají neodmyslitelnou součástí osobnosti jejího představitele. A naopak. Člověk jedná jako zvíře, zvíře myslí jako člověk. Je potřeba si uhájit teritorium a udržet se při životě za každou cenu. Zebra, lev, antilopa, marabu, krokodýl a cibetka bojují o příležitost zahrát si v další show *Zahrada věcí* kečup, solničku, pepřenku, volské oko nebo toast. Kdo tohle přežije...?!

Inscenace Kamily Polívkové akcentuje téma poněkud pokleslé existence profesionálních herců závislých na rozhodnutí a vůli svých zaměstnavatelů a neschopných vymanit se z každodenního provozu velké vizuální show, která už jim po letech nepřináší nic jiného než možnost obživy. Jakýkoliv záchvív kreativitu, ochota udělat víc než je nezbytně nutné nebo alespoň schopnost pocítit zadostiučinění z dobře vykonané práce, či – nedej Bože – chuť vydat ze sebe to nejlepší, přebila rutina. Nejde už o nic jiného, než to mít další večer konečně zase z krku. Někdejší ideály se přeměnily ve frustraci z nenaplněných ambicí a omezený pohled jednotlivce nedovoluje vnímat krásu celku, jehož je součástí. A přitom neexistuje jediný reálný důvod zabraňující tuto situaci změnit. Důvodů k nespokojenosti je však nepočítaně. Konec konců je v šatně aspoň o čem mluvit... Úzký kolektiv herců jakoby zrcadlil celou společnost závislou na špatných zprávách a špatných rozhodnutích „těch nahoře“.

Strach ze změny je silnější než pocit vlastní důstojnosti – je pořád lepší hrát toast, než převzít zodpovědnost za vlastní konání a nemít důsledky svých chybných rozhodnutí na koho svěst.

OTÁZKY PRO KAMILU POLÍVKOVU

- 1) Kromě inscenace *Víry, lásky, naděje* v někdejší Divadle Komedie Kamila Polívková zatím pracovala pouze s úzkým okruhem spolupracovníků. Její oblíbenou formou jsou komornější dramatické tvary. *Říše zvířat* je po nějaké době opět inscenace s větším obsazením. Na základě čeho se pro tento text rozhodla?

*V prvním roce svého působení Studio Hrdinů uvádělo hlavně komorní inscenace a monodramata, což bylo dáno především našimi tehdejšími finančními, ale i organizačními možnostmi. Jak pro nás, tak pro herce nebylo jednoduché udržet si pocit, že jsme všichni součástí jednoho týmu. Už jenom proto jsem hledala text, který by umožňoval setkání těch několika „solistů“ bloudících po večerech útroby Veletržního paláce. Když jsem pak o těchto trosečnicích uvažovala, nemohla jsem opominout ani jejich tehdejší situaci. Většina z nich neměla do čeho píchnout a jejich profesní budoucnost byla poměrně nejasná. Po všemožných úspěších, cenách a letech strávených v angažmá uznávaného souboru je najednou nikdo nechtěl. Ivana Uhlířová, Gabriela Míčová, Jiří Štrébl, Jirka Černý nebo třeba i Karel Dobrý... Prostě neměli práci a strachovali se o svou existenci. Jako první začaly přicházet nabídky na účinkování v televizních seriálech či na komerčních scénách. Odmítnout najednou nebylo tak jednoduché, jako když máte jistotu stálého a kvalitního angažmá. Zvolili jsme *Říši zvířat*, protože jsme měli dojem, že se nás to najednou týká – byli jsme postaveni před rozhodnutí uhájit si svůj vlastní prostor a udržet nastavenou úroveň nebo povolit a prostě se jenom snažit nějak užít. Chtěla jsem to pořádně prozkoumat zevnitř a zamyslet se nad tím, nakolik je to co děláme pro nás důležité, co jsme kvůli vlastní seberealizaci ochotni podstoupit, čeho se vzdát a co si naopak nechceme nechat vzít. Každý má tyto hranice nastaveny jinak. I o tom je Schimmelpfennigova hra. Nejde jenom o další variaci na téma divadlo na divadle. *Říše zvířat* navíc dokonale zapadá do naší dramaturgické linie, kterou pracovně nazýváme „život umělce“.*

- 2) *Říše zvířat* je pro každého inscenátora výzvou i po výtvarné stránce. Scénografie je původní profesí Kamily Polívkové, výpravy ke svým inscenacím obvykle realizuje sama. Jak se inscenační tým vyrovnal s omezenými možnostmi Studia Hrdinů?

*Pro mě jsou výzvou právě ty omezené možnosti. Prostor Studia Hrdinů je nesmírně velkorysý a já jsem zatím pracovala pouze v komornějším foyer. Snahou bylo odkrýt to, co se obvykle odehrává v zákulisí, a organicky propojit s děním na velké scéně. Divák může paralelně sledovat tyto dva naprosto oddělené světy a možná tak víc porozumět křehkému vnitřnímu mechanismu divadla, respektive inscenace. Vnímat v reálném čase cizelování formy v konfrontaci s technickým a lidským faktorem, který umožňuje tuto formu naplňovat. Herci fungují v rámci *Říše zvířat* jako součást obrazu. Je jim odepřena možnost improvizace, práce s momentálním rozpořením, okamžitý individuální vklad – tedy mnohé z toho, co dělá z divadla živé umění. Nemají dokonce ani tvář, která je skrytá v masce. Právě nad výtvarným zpracováním kostýmů a masek jsme velice intenzivně přemýšleli. Bylo jasné, že podmínky, za jakých pracujeme, nám neumožní realizovat žádné přepychové koncepce. Nápad s použitím techniky origami je nakonec velice jednoduchý a naprosto funkční. Je to právě jedna z technik*

představující umění, které proces cizelování formy přímo reprezentuje. Všechno má svá přísná pravidla, a když je nedodržíte, k ničemu se nedopracujete. Origami je vlastně matematika. Čtvercový formát papíru a precizně vypočítaný diagram vás dovede k organickému tvaru – např. hlavě nádherného divokého zvířete. Musíte si to ale umět spočítat! A o tom je mimo jiné i naše inscenace.

ROLAND SCHIMMELPFENNIG*

patří k nejčastěji uváděným německým autorům současnosti. Narodil se v roce 1967 v německém Göttingenu. Předtím, než v roce 1990 začal studovat činoherní režii na mnichovské městské divadelní škole Otto-Falkenberg-Schule, pracoval jako nezávislý žurnalista a spisovatel v Istanbulu. Po absolutoriu se stal asistentem režie a posléze i členem uměleckého vedení divadla Münchner Kammerspiele. V roce 1998 odcestoval do USA, kde se po dobu jednoho roku věnoval především překladům. Působil mimo jiné v divadlech Berliner Schaubühne, Deutsches Schauspielhaus Hamburg, Burgtheater Wien a Volksbühne Berlin. Roland Schimmelpfennig je mimo jiné držitelem Ceny Else-Laskerové-Schülerové (1997), Nestroyovy ceny za nejlepší německou hru roku 2002 a 2009 a ceny Rozhlasová hra roku 2004. Za inscenaci své hry *Goldene Drache* získal v roce 2010 hlavní cenu festivalu v Mülheimu (Mülheimer Theatertage NRW). Od roku 2000 píše dramata na objednávku pro různá, nejen německojazyčná divadla (Deutsches Theater Berlin, Burgtheater Wien, Schauspielhaus Frankfurt, Bayerische Staatsschauspiel, Vulcano Theater, tokijské Národního divadlo). Hra *Říše zvířat* (Das Reich der Tiere) je 2. částí „Zvířecí trilogie“ (*Trilogie der Tiere*) a byla poprvé uvedena v Deutsches Theater Berlin roku 2007 v režii Jürgena Gosche.

KAMILA POLÍVKOVÁ*

kostýmní výtvarnice, scénografka, režisérka (nar. 1975)
vytvořila kostýmní výpravy a scénografie k desítkám českých i zahraničních inscenací, z nichž mnohé získaly řadu ocenění a hrály se na významných mezinárodních festivalech i scénách. V letech 2004-2012 působila v Pražském komorním divadle v Praze (Divadlo Komedie) pod vedením Dušana D. Pařízka jako kostýmní výtvarnice a scénografka, od roku 2007 pro tento soubor vytvářela také grafický design a fotografie. S režisérem Dušanem D. Pařízkem pravidelně spolupracuje v německy mluvících zemích (Salzburger Festspiele, Deutsches Theater Berlin, Staatsschauspiel Dresden, Deutsches Schauspielhaus in Hamburg, Schauspielhaus Zürich, Düsseldorfer Schauspielhaus, Residenztheater München, Theater Bremen, Burgtheater Wien a další). Po prvním inscenačním projektu *Květy skořicovníku* (podle textů čínské básničky Li Čching-čao uvedeno v Divadle v 7 a půl Brno) následoval na počátku divadelní sezóny 2009/2010 její režijní debut v Pražském komorním divadle, vlastní dramaturgie románu Thomase Brussiga *Hrdinové jako my* a dále inscenace hry Ödöna von Horvátha *Víra, láska, naděje* a *SAM* autorky Kathariny Schmitt. V současnosti působí jako kmenová režisérka Studia Hrdinů (*Den Opričníka, Mileniny recepty, Říše zvířat*). Na scéně Schauspielhaus Zürich pro mezinárodní festival Transit Zürich inscenovala hru Darji Stocker *Precious* a připravuje česko-německou inscenaci realizovanou v koprodukcí Studia Hrdinů a Deutsches Nationaltheater und Staatskapelle Weimar. Kamila Polívková byla nominovaná na

Cenu Alfréda Radoka v kategorii Scénografie roku 2009, v kategorii Talent roku 2010 a na cenu Český lev 2012 za nejlepší výtvarné řešení filmu Odpad, město, smrt.

KONTAKT

Natalie Oujezdká

Studio Hrdinů

739 274 345

natalie.oujezdska@studiohrdinu.cz

www.studiohrdinu.cz

15.8.2014